

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi

İsmail KARACA*

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Edebiyat Fakültesinin en eski bölümlerinden biridir. I. Dünya Savaşından sonra Edebiyat Fakültesi: Edebiyat, Tarih, Felsefe ve Coğrafya olmak üzere dört bölüme ayrılmıştır. Edebiyat şubesinin içerisinde Doğu ve Batı edebiyatları tarihleri de yer almaktadır.

Cumhuriyet devrinde Edebiyat Fakültesi önemli gelişmeler kaydetti. 1933 Üniversite Reformu'yla Edebiyat şubesinin içerisinde yer alan dil birimleri ayrı bölümler halinde teşkilatlandı. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü de bu tarihte kuruldu. Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mehmet Fuat Köprülü idi. Bölümde "Türk Dili Filolojisi" ve "Türk Edebiyatı" olmak üzere iki kürsü vardı. Türk Dili Kürsüsü'nde Profesör olarak Reşit Rahmeti Arat, Prof. Dr. Ragıp Hulusi Özdem, Doç. Dr. Ahmet Caferoğlu gibi hocalar, Türk Edebiyatı Kürsüsü'nde ise Prof. Dr. İsmail Hikmet Ertaçlan, Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan gibi öğretim üyeleri bulunuyordu.

1939 yılında Tanzimat'ın 100. yılı münasebetiyle Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde Yeni Türk Edebiyatı Kürsüsü kuruldu. Kürsü başkanlığına da Ahmet Hamdi Tanpınar getirildi. Yeni Türk Edebiyatı Kürsüsünün kurulması ile Bölüm, Eski Türk Edebiyatı, Yeni Türk Edebiyatı ve Türk Dili Kürsüleri olmak üzere üç anabilim dalından oluşuyordu. Ancak Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun olmak için dört sertifika sahibi olmak gerektiğinden, Bölüm öğrencileri Arap-Fars Filolojisi, Felsefe, Sosyoloji, Tarih, Yabancı Filolojiler gibi bölümlerden sertifika almak mecburiyetinde kalıyorlardı. Bu yüzden de program çatışmaları oluyor, öğrenci mağdur durumda kalıyordu. Bu karşılıklı gidermek için 1950'de Türk Dili Kürsüsü de Eski Türk Dili Kürsüsü ve Yeni Türk Dili Kürsüsü olmak üzere ikiye ayrılarak bölümde dört Anabilim Dalı teşekkül etmiş oldu.

Eski Türk Dili Kürsüsü'nün Başkanlığına Prof. Dr. Reşit Rahmeti Arat, Yeni Türk Dili Kürsüsünün başkanlığına ise Prof. Dr. Ahmet Caferoğlu getirildi. 6 Kasım 1981 tarihinde 2547 sayılı kanunla üniversitelerde yeniden bir akademik yapılanma oldu ve kürsü sistemi kaldırılarak bölüm sistemi getirildi. Buna göre Türk Dili ve Edebiyatı Bö-

* Dr., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

lümü; Eski Türk Dili, Yeni Türk Dili, Eski Türk Edebiyatı, Yeni Türk Edebiyatı ve Türk Halk Edebiyatı olmak üzere beş anabilim dalından oluşan bir bölüm halini aldı.¹

Bölümde 1946 yılından beri *Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* adlı bilimsel bir dergi yayımlanmaktadır. En son 2005 yılında 32. cildi yayımlanmıştır. Derginin 33. cildi baskıda olup, 34. cilt için de yazılar toplanmaktadır.

Bu yazımızda; 60 yıldır yayımlanan, köklü bir geleneğe sahip, ayrıca yazarları ve yazıları açısından ilim dünyası için son derece önemli bir yeri olan *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* üzerinde duracağız. Derginin şekil özelliklerinden bahsettikten sonra 'Yeni Türk Edebiyatı' sahasında yazılmış orijinal konuları ele alan, farklı bakış açıları getiren, ortaya yeni bilgiler koyan bazı yazıları kısaca tanıtmaya çalışacağız.

Derginin Şekil Özellikleri

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi'nin, birinci cildinin ilk sayısı 1946 yılında çıkar. Dergi, büyük boy kitap ebadındadır. Dış kapağın sol üst köşesinde siyah puntuyla cilt numarası, ortada tarih, sağ üst köşede aynı hizada sayı numarası bulunur. Cilt ve sayı numarasının hemen altında, sayfanın ortasına gelecek şekilde siyah puntuyla, dört satırda, giderek büyüyen harflerle derginin ismi yazılıdır. İsmi altında siyah bir çerçeve içinde "İçindekiler" bölümü yer alır. Çerçevenin altında ise, yine sayfanın ortasında siyah puntolu büyük harflerle ve iki satırda "İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi" yazısı, onun altında da "1946" tarihi bulunur.

Kapağın iç tarafında, tam sayfanın ortasında, siyah puntuyla yazılmış; "Yazı işleri Türk Dili ve Edebiyatı Dalı Başkanlığı tarafından idare olunur." ve onun altında da "4 sayı 1 cilt yapar." ibareleri görülür. Sayfanın altında, yine ortalananmış şekilde siyah çekilmiş kısa bir çizginin altında, siyah puntuyla "Bürhaneddin Erenler Matbaası" yazılıdır. İlk sayfada, kapakta olduğu gibi sol üstte cilt, sağ üstte sayı numaraları, biraz aşağıda ise derginin ismi vardır. Yalnız, burada "İstanbul Üniversitesi" ibaresi yoktur. Bu ibarelerin yazım şekli aynı kapaktaki gibidir. Siyah, kalın bir çizgiyle altı çizilen dergi isminin altında siyah puntuyla ve başlığı büyük harflerle yazılmış bir "Önsöz" bulunur. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Zümresi tarafından kaleme alınan bu önsözde, derginin her üç ayda bir çıkacağı, derginin amacı ve içeriği kısaca belirtilir. Arka kapağın iç kısmında ise sayfanın ortasında, siyah puntuyla "İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dalı Yayınları" başlığı altında, 1945 yılında yayımlanan üç kitap ismi yer alır. İlk sayısı 64 sayfa olan derginin arka kapağının sağ alt tarafında siyah punto ile altı çizili bir şekilde "Fiat 32 kuruş" ibaresi bulunur.

İlk sayısının şekil özellikleri hakkında kısaca bilgi verdiğimiz derginin dış kapak, iç kapak ve sayfa düzeni zamanla birtakım değişikliklere uğramıştır. Dış ve iç kapaktaki cilt numarası, tarih, sayı numarası, dergi ismi, matbaa ismi, yayın kurulu ve "İçinde-

¹ İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, "Genel Bilgiler", 07.03.2006, http://www.istanbul.edu.tr/edebiyat/bolum_sayfasi/turk_dili_ve_edebiyati.bolum.htm

kiler” kısmının yerlerinde, yazılış formatlarında küçük değişiklikler olmuştur. Genelde “İçindekiler” kısmı 22. cilde kadar dış kapakta olmasına rağmen bazı sayılarda dış kapağın iç yüzünde veya iç kapakta, bazı sayılarda hem dış hem iç kapakta, bazılarında ise derginin sonunda da yer alır ancak 22. ciltten itibaren dış kapakta görülmez. Ayrıca “İçindekiler” kısmında zaman zaman “Makaleler”, “Tahlil ve Tenkitler”, “Haberler”, “Kitaplar Arasında”, vs. şeklinde alt başlıklar görülür. Bazı sayılarda iç kapak bulunmaz. Derginin ithaf sayılarında ayrıca bir ithaf sayfası vardır.

Dergide matbaa ismi olarak da yıllar içinde; Bürhanettin Erenler, İbrahim Horoz, Osman Yalçın, Pulhan matbaaları, 8. ciltten itibaren Edebiyat Fakültesi Matbaası, 28.-29. ciltlerde İ. Ü. Basımevi ve Film Merkezi, 30.-31.-32. ciltlerde ise İ. Ü. Basım ve Yayınevi Müdürlüğü görülür. Derginin ilk dört cildi, dört sayı halinde yayımlanır. İlk defa olarak 30. ciltte ISSN numarası (ISSN 1015-2091) görülür. Derginin son yayımlanan 32. cildinin üzerinde normal (19,50 YTL) ve öğrenciye indirimli (15,60 YTL) olmak üzere iki fiyat bulunur.

Üçüncü ve dördüncü sayıların yer aldığı 31 Mart 1949 tarihli derginin kapağında “çıkaran” kişi olarak ‘Ahmet Caferoğlu’ nun ismi geçer. 1954 (31 Aralık 1953) yılında yayımlanan 5. ciltte, iç kapaktaki dergi isminin altında, üç satır şeklinde “İdare Edenler: Prof. Dr. A. Caferoğlu, Doç. Dr. M. Mansuroğlu, Uzm. Dr. J. Eckmann” ibaresi yer alır. 15 Şubat 1956 tarihli 7. ciltte, ‘idare edenler’ F. İz, M. Kaplan, M. Mansuroğlu, J. Eckmann’dan oluşur. 1 Kasım 1958 tarihli 8. ciltte, F. İz yerine A. Caferoğlu vardır. 31 Aralık 1961 tarihli 11. cildin idare kurulunda A. Caferoğlu, M. Kaplan, F. K. Timurtaş, Ö. F. Akün isimleri görülür. 1 Temmuz 1966 tarihli 14. cildin yayın kurulu A. Caferoğlu, M. Kaplan, Muharrem Ergin’den oluşur. 31 Aralık 1973 tarihli 20. cildin iç kapağında yayın kurulundan önce, sayfanın tam ortasında siyah bir kutucuk içinde, iki satırda ‘kurucu A. Caferoğlu’ ibaresi yer alır. 22. ciltten itibaren ise bu ibare dış kapakta da görülür. Yayın kurulunda ise A. Caferoğlu yerine F. K. Timurtaş ismi vardır. 1981 (1977-1979) yılında yayımlanan 23. ciltteki yayın kurulunda; Ö. F. Akün, Abdülkadir Karahan, F. K. Timurtaş, Mehmed Çavuşoğlu, Mertol Tulum bulunur. 24.-25. ciltlerin bir arada bulunduğu 1986 (1980-1986) baskılı derginin yayın kurulu M. Ergin, Ö. F. Akün, Erdoğan. Merçil, A. Alparslan, O. F. Sertkaya’dan (dergi sorumlusu) oluşur. 1997 (1994-1997) yılında yayımlanan 27. cildin yayın kurulunda; Kemal Eraslan (dergi sorumlusu), Nuri Yüce, O. F. Sertkaya, Kâzım Yetiş ve Tülin Polat yer alırlar. 1998 baskılı 28. ciltteki yayın kurulunda; Kâzım Yetiş (Dergi Sorumlusu), Nuri Yüce, Mustafa Özkan, Şeyma Güngör, Muhammet Yelten isimleri görülür.

2003 (2001-2003) yılında yayımlanan 30. ciltteki yayın kurulu; Mustafa Özkan, Necat Birinci, Kemal Yavuz, Nuri Yüce, Sedat Avcı’dan oluşur. İlk defa bu ciltte görülen hakem kurulu ise şu isimlerden oluşur: Prof. Dr. Şükrü Haluk Akalın, Prof. Dr. Necat Birinci, Prof. Dr. Muhammet Nur Doğan, Prof. Dr. Nevzat Gözaydın, Prof. Dr. Igor Kormuşın, Prof. Dr. Sabahattin Küçük, Prof. Dr. Mustafa Özkan, Prof. Dr. İsmail Parlatur, Prof. Dr. Saim Sakaçoğlu, Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç, Prof. Dr. Osman F. Sertkaya, Prof. Dr. Atilla Şentürk, Prof. Dr. Fikret Türkmen, Prof. Dr. Abdullah Uçman, Prof. Dr. İsmail Ünver, Prof. Dr. Kemal Yavuz, Prof. Dr. Muhammet Yelten, Prof. Dr. Kâzım Yetiş, Prof. Dr. Dursun Yıldırım, Prof. Dr. Nuri Yüce, Prof. Dr. Peter Zieme, Doç. Dr. M. Fatih Andı,

Doç. Dr. Azmi Bilgin, Doç. Dr. Musa Duman, Doç. Dr. Şeyma Güngör, Doç. Dr. Ceval Kaya, Doç. Dr. Gülден Sağol.

2004 baskılı 31 cildin yayın kurulunda Mustafa Özkan (Dergi Sorumlusu), Kemal Yavuz, Kâzım Yetiş, Nuri Yüce, Mehmet Kanar yer alırlar. Hakem Kurulunda da 30. ciltteki üyelere ek olarak şu isimler bulunur: Prof. Dr. Orhan Bilgin, Prof. Dr. Günay Kut, Doç. Dr. Hasan Akay, Doç. Dr. Gülşen Seyhan Alışık, Doç. Dr. Nihat Öztoprak. Son çıkan 32. cildin yayın ve hakem kurulu listelerinde 31. cilde göre bir değişiklik yoktur.

Dergide birçok ithaf, armağan sayısı görülür. Üçüncü ve dördüncü sayıların yer aldığı 31 Mart 1949 tarihli derginin 3. cildi, Polonyalı Türkolog Prof. Tadeusz Kowalski'ye ithaf edilmiştir. Prof. Tadeusz Kowalski'nin fotoğrafının da bulunduğu dergide ilk yazı, Ahmet Caferoğlu'nun, Prof. Tadeusz Kowalski ve çalışmalarından bahsettiği "Tadeusz Kowalski" başlıklı yazısıdır (s. 245-255).

1 Eylül 1960 tarihini taşıyan 10. cildin iç kapağında bulunan "idare edenler"deki M. Mansuroğlu ismi siyah bir çerçeveye içindedir. Çünkü Mecdut Mansuroğlu 27 Ağustos 1960'da vefat etmiştir. Derginin hemen başında, M. Mansuroğlu'nun fotoğrafı ve M. Mansuroğlu ile eserleri hakkında bilgi veren J. Eckmann imzalı bir yazı yer alır (V-XVI). Bu ciltte, Mecdut Mansuroğlu'nun, "Türkiye Türkçesinde Söz Yapımı Üzerinde Notlar" başlıklı bir yazısı da bulunur (s. 5-24). 31 Aralık 1961 tarihli 11. cilt ise bir yıl önce hayatını kaybeden Prof. Dr. Mecdut Mansuroğlu'na ithaf edilmiştir.

Ahmet Hamdi Tanpınar'a ithaf edilen 12. cilt, 31 Aralık 1962 tarihini taşır. İç kapaktan sonra Ahmet Hamdi Tanpınar'ın fotoğrafı bulunur. Derginin ilk yazısı, Ö. F. Akün'ün, Tanpınar'ın hayatı ve eserlerinden bahseden "Ahmet Hamdi Tanpınar" başlıklı yazısıdır. Yazının sonunda, yıllara göre Tanpınar'ın yazılarının bibliyografyası bulunur (s. 1-32). Dergide Tanpınar'la ilgili diğer yazılar şunlardır: M. Kaplan, "Bir Şairin Romanı: Huzur", s. 33-86; A. Caferoğlu, "Filolog Gözü İle <Beş Şehir>deki Kelime Üslubu", s. 87-96; B. Emil, "Tanpınar'ın Eserlerinde Adları Geçen Garblı Sanat ve Fikir Adamları", s. 97-120.

Derginin 1 Temmuz 1967 tarihli 15. cildi, "Abdülhak Hâmid'in Ölümünün 30. yıldönümü hatırası" olarak yayımlanmıştır. Dergideki bütün yazıların konusu Abdülhak Hâmid ve eserleridir. Bu ciltte, bazı yayınların tanıtıldığı "Bibliyografya" başlıklı bölüm yerine, Özden Tanerineç tarafından kaleme alınan "Abdülhak Hâmid Hakkında Türkoloji Bölümü Tez Çalışmaları" ve Ö. F. Akün tarafından kaleme alınan "Abdülhak Hâmid'in Basılı Eserleri Hakkında Yeni Bilgiler" başlıklı yazılar yer alır (s. 107-159).

Türkolog Prof. Dr. Ananiasz Zajaczkowski'ye ithaf edilen 1 Ekim 1971 tarihli 19. cildin başında, Prof. Dr. Ananiasz Zajaczkowski'nin fotoğrafı bulunur. Dergideki ilk yazı ise A. F. Karamanhoğlu'nun "Ananiasz Zajaczkowski" başlıklı yazısıdır.

31 Aralık 1973 tarihli 20. cilt, 650. Ölüm Yıldönümünde Yunus Emre'ye ithaf edilmiştir. Dergideki ilk yazı, A. Caferoğlu'nun, "Yunus Emre'de Arhaik Unsurlar" (s. 1-10) başlıklı yazısıdır. Ayrıca; Mehmet Kaplan'ın; "Yunus Emre'ye Göre Zaman-Hayat ve Varoluşun Manası" (s. 11-26); I. Melikoff'un, "Yunus Emre ile Hacı Bektaş" (s. 27-36) ve Dursun Yıldırım'ın, "Dede Korkut ve Yunus Emre'de Hayat, Tabiat, Tanrı ve Ölüm" (s. 37-47) başlıklı yazıları bulunur.

Janos Eckmann'a ithaf edilen 31 Aralık 1973 tarihli 21. ciltte, ithaf sayfasından sonra iki sayfada Janos Eckmann'ın fotoğrafları bulunur. Dergideki ilk yazı, Osman F. Sertkaya'nın "Janos Eckmann" başlıklı yazısıdır (s. 1-12). Bu yazıdan sonra Ali F. Karamanlıoğlu'nun "Eckmann Hoca" başlıklı yazısı gelir (s. 13-14).

1977 (1974-1976) tarihli 22. cilt de Ali Fehmi Karamanlıoğlu'na ithaf edilmiştir. İthaf sayfasından sonra A. F. Karamanlıoğlu'nun bir fotoğrafı bulunur. Dergideki ilk yazı, Osman F. Sertkaya'nın "Ali Fehmi Karamanlıoğlu" başlıklı yazısıdır (s. 1-12).

Derginin 1981 (1977-1979) tarihli 23. cildinin ayrı bir önemi vardır. Bu cilt, doğumunun yüzüncü yılı münasebetiyle Atatürk'e ithaf edilmiştir. Kapakta, Atatürk'ün doğumunun yüzüncü yılını simgeleyen, resmî 'yüzüncü yıl' amblemi yer alır.

1986 (1980-1986) tarihli 24.-25. ciltler, bölümün merhum öğretim üyelerinden Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan, Prof. Dr. Faruk Kadri Timurtaş, Prof. Dr. Sâdettin Buluç, Prof. Dr. Mehmet Kaplan'ın aziz hatıralarına ithaf edilmiştir.

Prof. Dr. Mehmed Çavuşoğlu'na ithaf edilen 1993 (1986-1993) tarihli 26. cildin başında Prof. Dr. Mehmed Çavuşoğlu'nun bir fotoğrafı vardır. Dergide x-lxii arasındaki üç yazı Prof. Dr. Mehmed Çavuşoğlu ile ilgilidir. Osman F. Sertkaya, "Prof. Dr. Mehmed Çavuşoğlu", s. xi-xxxii; Cemal Kurnaz, "Divan Edebiyatının Bütün Cephelerini Yoklayan Bir İlim Adamı: Prof. Dr. Mehmed Çavuşoğlu", s. xxxii-xlvi; C. Kurnaz - O. F. Sertkaya, "Prof. Dr. Mehmed Çavuşoğlu Bibliyografyası", s. xlvii-lxii.

Derginin 1998 tarihli 28. cildi, Prof. Dr. Muharrem Ergin ve Prof. Dr. Necmettin Hacıeminoğlu'nun hatırasına ithaf edilmiştir. Ayrıca kapakta, "Türkiye Cumhuriyetinin Yetmiş Beş Yılı" amblemi bulunur. Dergideki ilk yazı Osman F. Sertkaya'nın "Prof. Dr. Muharrem Ergin" (s. 9-16)", ikinci yazı Serap İlaslan-Tunay'ın "Prof. Dr. Muharrem Ergin'in Eserleri" (s. 17-30), üçüncü yazı da Mustafa Özkan'ın "Prof. Dr. Necmettin Hacıeminoğlu, Hayatı ve Eserleri" (s.33-64) başlıklı yazılarıdır. Mustafa Özkan'ın yazısından önceki sayfada, Prof. Dr. N. Hacıeminoğlu'nun bir fotoğrafı bulunur.

2003 (2001-2003) tarihli 30. cilt, İstanbul'un fethinin ve İstanbul Üniversitesi'nin kuruluşunun 550. yılına armağan edilmiştir. Kapakta da "Türkiye Cumhuriyeti'nin Sekseninci Yılı" amblemi vardır. Derginin 2004 tarihli 31. cildi de "Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluşunun 80. Yılına Armağan" edilmiştir. Bu cildin kapağında da "Türkiye Cumhuriyeti'nin Sekseninci Yılı" amblemi yer alır.

Bunların dışında, 1965 baskılı (31 Aralık 1964) 13. cildin ilk yazısı, Ali Nihad Tarlan'ın doğumunun 65. yılı münasebetiyle Faruk Kadri Timurtaş tarafından kaleme alınan "Ali Nihad Tarlan ve Eserleri (Doğumunun 65. yıldönümü münasebetiyle)" başlıklı yazıdır (s.1-6). Yine, 1 Ağustos 1969 tarihli 17. cildin başında da Ahmet Caferoğlu'nun bir fotoğrafı ve Osman F. Sertkaya'nın "Ahmet Caferoğlu'nun Hayatı ve Eserleri (Doğumunun 70. yıl dönümü münasebeti ile)" (s.1-28) adlı yazısı bulunur.

Diğer sayılardan farklı olarak 31 Aralık 1953 tarihli 5. ciltte, sırt diye tabir edilen yerde derginin ismi ve cilt numarası yer alır. Yazı şekli ve formatı küçük değişikliklere uğramakla beraber sırttaki isim ve numara bundan sonraki bütün ciltlerde vardır. Yine ilk defa olarak 2003 (2001-2003) tarihli 30. ciltte, iç kapağın diğer yüzünde telefon numarası (Tel: 631 35 04 - 631 35 35) verilir. Dergide 21. ciltten itibaren de dış kapak ve sayfa kalitesinin giderek arttığı görülür.

1946-2005 yılları arasında yaklaşık altmış yıldır yayımlanan 32. ciltte, yukarıda kısaca bahsettiğimiz dış-ıç kapak düzeni ve kapaklarda yer alan ibarelerin yerleri, sayfa düzeni, yazım şekli vs. gibi hususlarda zamanla bazı değişiklikler olmasına rağmen dergi, fizikî olarak belirli bir formatı her zaman devam ettirmiştir.

Dergide, edebiyat (Eski Türk Edebiyatı, Yeni Türk Edebiyatı, Halk Edebiyatı) ve dil (Eski Türk Dili, Yeni Türk Dili) alanında geniş bir yelpazede, çok çeşitli yazılar görülmüştür. Biz dergiyi, ilk cildinden (1946), son çıkan 32. cildine (2005) kadar, gerek şekil özellikleri açısından gerekse yazıların içeriği açısından tek tek gözden geçirdik. Dergide, “Yeni Türk Edebiyatı” ve “dil” sahasındaki yazıların oranı diğerlerine göre daha fazladır. Bu yazıda, yalnızca “Yeni Türk Edebiyatı” alanında kaleme alınmış yazılar üzerine eğildik. Dergide, ‘Yeni Türk Edebiyatı’ sahasına girebilecek yüzün üzerindeki yazıyı tek tek inceledik ancak makalenin hacmini fazla zorlamamak için bütün yazıları değerlendiremedik. Yalnız, derginin mahiyeti hakkında bir fikir vermesi açısından bu yazılar arasından seçtiğimiz yirmi orijinal yazıyı kısaca tanıttık. ‘Yeni Türk Edebiyatı’ alanındaki tüm yazıların listesini de ‘Bibliyografya’da verdik.

Tanımlan Yazılar

“<Garamda>ki Felsefî ve İçtimaî Fikirler”.² Abdülhak Hâmid’in 1876 yılında kaleme aldığı “Garam” şiiri üzerinde duran Mehmet Kaplan, Hâmid’deki felsefî endişenin, 1885 yılında yazılan “Makber” şiirinden çok önce görüldüğünü yani, Hâmid’in felsefî fikirlerinin başlangıcını tespit ederken, “Makber”i değil, “Garam”ı dikkate almak gerektiğini savunur. Kaplan, önce Hâmid’e kadar Türk Edebiyatında felsefeye bakış üzerinde durur.

Hâmid’in felsefî şiirini anlamak için yapılan kısa muhit tasvirinden sonra “Garam”ın kendisine geçilir. “Garam”ın neşir serüveni hakkında bilgiler veren M. Kaplan, dönemlere göre etkisi üzerinde de kısaca durur. “Garam”daki vak’ayı özetleyen Kaplan, daha sonra incelemeye geçer.

Hâmid’in burada şahsiyetlerin karakterlerini, ruh hallerini veremediğini ve hayalde teccüm eden kuvvetli manzaralar çizemediğini, dolayısıyla “Garam”ın hikâye olarak bir önemi olmadığını belirten Kaplan, “Garam”ın karakteristik tarafının, sayfalarını tuka basa dolduran içtimaî fikirlerinde olduğu görüşündedir. Bu yüzden “Garam”ı, manzum olmasına rağmen, nesir ölçüsüne göre yani muhteva bakımından değerlendirmenin daha doğru olduğunu ifade eder.

“Garam”ın fikrî muhtevasını felsefî ve içtimaî olarak iki kısma ayıran Kaplan, incelemesini bu minval üzere yapar. Kaplan, incelemesinin sonunda, “Garam”da ortaya konan felsefî ve içtimaî fikirlerin Hâmid’in daha 22 yaşında iken ne kadar çeşitli düşüncelere sahip olduğunu fakat bunlar arasında sıkı bir uzlaşma vücuda getiremediği gibi ifade ediş bakımından da şiir seviyesine erişemediğini gösterdiklerini söyler. Yıllar içinde düşünceleri değişmekle birlikte hiçbir zaman insicamlı bir dünya görüşüne

2 Mehmet Kaplan, “<Garamda>ki Felsefî ve İçtimaî Fikirler”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Bürhaneddin Erenler Matbaası, 1946 (31 Aralık), c. I, sy. 3-4, s. 245-258.

sahip olamayan Hâmid'in, bir kusur sayılabilecek tezatlarını meziyet haline getirmesini bilerek "Makber" ve daha birçok şiirinde kendisine has bir şiiriye ulaştığını belirten Kaplan, Hâmid'in bu merhaleye nasıl eriştiğini, "Garam"daki temlerle, müteakip eserlerindeki temleri karşılaştırmak suretiyle görmenin mümkün olabileceğini, başka bir makalede de bunun üzerinde durulacağını ifade eder.

"Şinasi'nin Türk Şiirinde Yaptığı Yenilik".³ Mehmet Kaplan, yazısının başında bir yazar veya şairin eserinin değerlendirilmesi, bir yenilik yapıp yapmadığının ortaya konulması hususunda muhteva ve dilin emin bir ölçü olmadıklarını vurgular. Kaplan'a göre bir muharrir veya şairi üslûbuna göre değerlendirmek en sağlıklı yoldur.

Kaplan önce, Şinasi'nin şiirlerinin muasırlarına ilk çarpışta nasıl bir intiba bıraktığını tespit eder. Burada Namık Kemal'in, Şinasi'nin şiiriyle ilk defa karşılaşmasını örnek olarak verir. Şinasi'nin şiirde vücuda getirdiği yeniliği anlayabilmek için, Namık Kemal'i de ilk karşılaştığında çok heyecanlandıran Şinasi'nin "Münâcât"ını eski münâcâtlarla karşılaştırmak ve aralarındaki ayrılıkları meydana çıkarmak gerektiğini savunan Kaplan, incelemesini bu yolda devam ettirir. Kaplan, Şinasi'nin "Münâcât"ını inceledikten sonra kasidelerine geçer ve yaptığı değişiklikleri, yenilikleri karşılaştırmalı bir şekilde ortaya koyar. Kaplan ayrıca, Şinasi'nin diğer birkaç şiirinde (Arz-ı Muhabbet, Arı ile Sivrisinek, Müfredatlar) görülen yeniliklere kısaca değinir.

Yazının sonunda, Şinasi'nin birkaç şiiri üzerinde yaptığı araştırmayı bir sonuca bağlayan Kaplan, Şinasi'nin muhteva ve üslûpta meydana getirdiği değişiklikleri, yenilikleri maddeler halinde sıralar ve bu değişikliklerin, Namık Kemal nesli ve müteakip nesiller tarafından benimsenip geliştirildiğini ve yeni Türk edebiyatının ilk temelleri vazifesini gördüğünü ifade eder.

"O Belde'nin Tahlili".⁴ Metin tahlilinin her nevi edebî araştırmanın esasını teşkil ettiğini savunan Kaplan, müellifin hayat ve muhitinin, eseri izah ettiği nispette işe yaradığını fakat asla ön plânda gelen bir araştırma mevzuu olamayacağını ifade eder. Kaplan, XIX. asırda müdekkiklerin eseri dikkate almayarak sanatkârın hal tercümesi ile içinde yaşadığı şartlara lüzumundan fazla önem verdiklerini ancak artık bu durumun terk edildiğini, edebî eser ve onun tetkikinin önem kazandığını vurgular. Kaplan, bu durumun, edebî eseri bilhassa üslûp bakımından incelemek gerektiği fikrini de kuvvetlendirdiğini, zaten edebî eserde, muhteva ile üslûbun birbirinden ayrılmaz bir bütünlük arz ettiğini belirtir. Sanatkârın eserini yaratırken muhteva ile birlikte ifade-sine de hususî bir şekil verdiğiğine değinen Kaplan, edebî araştırmanın gayesinin de bu hususiliği meydana çıkarmak olduğu görüşündedir.

Kaplan, metin tahlilinin önemi üzerinde durduktan sonra Ahmet Haşim'in "O Belde" isimli şiiri üzerinde yaptığı tahlili verir. Kaplan, şiiri üç ana bölümde inceler. Birinci bölümde "Şiirin yazıldığı tarih ve Haşim'in eserleri içindeki yeri", ikinci bölümde "Kompozisyon ve temlerin tetkiki", üçüncü bölümde de "Üslûp" üzerinde durulur. Bu

3 Mehmet Kaplan, "Şinasi'nin Türk Şiirinde Yaptığı Yenilik", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1948 (31 Aralık 1947), c. II, sy. 1-2, s. 21-42.

4 Mehmet Kaplan, "O Belde'nin Tahlili", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1948 (31 Mayıs), c. II, sy. 3-4, s. 231-244.

başlıkların esas alındığı şiirde, her bölüm kendi içinde, maddeler halinde, sınıflandırmalar yapılarak ayrıntılı bir biçimde incelenir.

“Tabiat Karşısında Abdülhak Hâmid I”.⁵ M. Kaplan, Yeni Türk Edebiyatında ilk defa olarak Abdülhak Hâmid’in, *Sahra* adlı kitabı ve diğer eserleri ile tabiat hakkında küllî bir görüş getirdiğini, tabiatı felsefi bir düşünce mevzuu yaptığını, derin duyguların doğduğu ve geliştiği bir muhit haline koyduğunu savunur. Tabiat teminin Hâmid’de merhaleler geçirdiğini belirten Kaplan, bunları ‘Sahra’dan önce, ‘Sahra’ ve ‘Sahra’dan sonra olmak üzere üçe ayırır. Kaplan daha sonra, *Belde* ve *Sahra* adlı kitaplardaki şiirlerden örnekler vererek Hâmid’in tabiatı nasıl ele aldığını ortaya koyar. Kaplan, Hâmid’de tabiatın Sahra’dan sonra nasıl işlendiğini de bir başka makalede ele alacağını ifade eder.

“Tabiat Karşısında Abdülhak Hâmid II”.⁶ “Tabiat Karşısında Abdülhak Hâmid I” adlı makalenin devamı niteliğinde olan bu makalede Kaplan, Hindistan seyahati ile ondan sonraki merhalede Hâmid’in tabiat anlayışı üzerinde durur. Kaplan, makalenin sonunda, tabiatın Hâmid’in eserlerinde nasıl görüldüğünü maddeler halinde özetler ve bu tabiat görüşünün Yeni Türk Edebiyatı için bir yenilik olduğunu, özellikle Servet-i Fünunculara yol açtığını kısaca anlatır.

“Cenap Şehabettin’in Şiirlerinde Pitoresk”.⁷ Cenap Şehabettin’e gelinceye kadar Türk Edebiyatında tasvir ve resmin ne kadar yer tuttuğu konusunda kısa bir giriş yapan Kaplan, Cenap’ın şiirlerindeki pitoresk unsurları örnekler vererek ayrıntılı bir şekilde inceler.

“Abdülhak Hâmid’in <Merkad-i Fatihi Ziyaret> Manzumesi ve İçindeki Görüşler”.⁸ Yazısının başında, Tanzimat sonrasına kadar Türk şiirinde bir duygu konusu olarak ‘tarih’ teminin nasıl görüldüğünü genel hatlarıyla ortaya koyan Ö. F. Akün, daha sonra Hâmid’in Fatih’e dair olan manzumesini ele alır. Önce manzumenin yazılış tarihi ve neşri üzerinde duran Akün, sonra da manzumeyi ihtiva ettiği görüşler bakımından tahlil eder.

“İngiliz Edebiyatında Fatih Sultan Mehmed Hakkında Piyesler”.⁹ Berna Moran yazısının başında, XVI. asrın ortalarından itibaren Türklerin, İngiliz Edebiyatında, özellikle tiyatrodan nasıl yer aldıklarından bahseder ve İngiltere’de 1580’lerden sonra Türklerle ilgili piyeslerde bir artış görüldüğüne dikkat çeker. Bilahare Fatih Sultan Mehmet

5 Mehmet Kaplan, “Tabiat Karşısında Abdülhak Hâmid I”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1949 (31 Mart), c. III, sy. 3-4, s. 333-349.

6 Mehmet Kaplan, “Tabiat Karşısında Abdülhak Hâmid II”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Osman Yalçın Matbaası, 1951 (30 Haziran), c. IV, sy. 3, s. 167-187.

7 Mehmet Kaplan, “Cenap Şehabettin’in Şiirlerinde Pitoresk”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Pulhan Matbaası, 1954 (31 Aralık 1953), c. V, s. 15-31.

8 Ömer Faruk Akün, “Abdülhak Hâmid’in <Merkad-ı Fatihi Ziyaret> Manzumesi ve İçindeki Görüşler”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Osman Yalçın Matbaası, 1956 (15 Şubat), c. VII, sy. 1-2, s. 61-104.

9 Berna Moran, “İngiliz Edebiyatında Fatih Sultan Mehmed Hakkında Piyesler”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1958 (1 Kasım), c. VIII, s. 73-83.

hakkında yazılmış İngilizce piyesler hakkında sırasıyla bilgiler veren Berna Moran, yazısının sonunda Fatih'in bu piyeslerde nasıl ele alındığı konusunda kısa bir değerlendirme yapar.

“Şinasi'nin Bugüne Kadar Ele Geçmeyen Fatin Tezkiresi Baskısı”.¹⁰ Bu makalede, Fatin Efendi'nin “Tezkire-i Hâtimetü'l-eş'âr” adı ile 1855 yılında taşbasması olarak basılan şairler tezkiresinin, Şinasi tarafından yapılan yeni ve değişik bir baskısı ilk defa olarak tanıtılır. Fatin Efendi tezkiresi ile Şinasi'nin baskısını karşılaştırmalı olarak inceleyen Ö. F. Akün, Şinasi'nin yaptığı değişiklik ve yenilikleri de örneklerle gösterir. Makalenin sonunda, Şinasi'nin bastığı Fatin Tezkiresi'nden bir sağ, bir de sol olmak üzere iki sayfa örnek olarak verilir.

“Tanpınar'ın Eserlerinde Adları Geçen Garplı Sanat ve Fikir Adamları”.¹¹ Ahmet Hamdi Tanpınar'ın sanat dünyasında kendi mizaç ve duyguları kadar kültürüne kaynaklık etmiş iki âlemin, Şark ve Garp'ın da büyük tesiri olduğunu düşünen Birol Emil, Tanpınar'ın daha ziyade Garp kültüründen beslendiğini savunur. Tanpınar'daki Garp tesirini sadece zikrettiği şahsiyet ve eserlere bakarak halletmeye imkân olmadığını belirten Birol Emil, bu yazıda sadece Tanpınar'a kaynak olmuş Garplı şahsiyetleri sistematik bir indeks halinde ortaya koyar.

Yazıda önce Tanpınar'ın meşgul olduğu Garp edebiyatları ve bu edebiyatlardan en çok zikrettiği şahsiyetler, sonra da sırasıyla ressam ve heykeltıraşlar, müzisyenler, filozoflar, ilim ve fikir adamları, en sonda da mitoloji ve din alanında beslendiği şahsiyetler verilir.

“Abdülhak Hâmid'in Basılı Eserleri Hakkında Yeni Bilgiler”.¹² Abdülhak Hâmid'in basılı eserleri ile ilgili meçhul kalmış bütün noktaları ve o güne kadar sürmüştüğü olan hatları, büyük bir kısmı ile istifade olunmamış çeşitli kaynak ve vesikalara dayanarak tespit eden Akün, ayrıca Hâmid'in Makber'e kadar ilk eserlerinin edebiyat âleminde nasıl karşılandığını, o devrin matbuatında çeşitli müelliflerin bunlar üzerinde ne gibi mütalâalarda bulduklarını o zamana kadar ele alınmamış vesikalar aracılığıyla ortaya koyar.

“Batı Dillerine Çevrilen İlk Türk Şiiri”.¹³ Berna Moran, Bartolomeus Georgievitz adlı bir Macarın, XVI. yüzyıl ortalarında yayımlanan bir eserinde ilk defa olarak Türk şiirinden bir örnek verdiğini belirterek, yazarın geçmişi, eseri ve eserdeki halk şiiri üzerinde durur. Şiirin Latince, Fransızca ve İngilizce de verilir. Fuat Köprülü'nün, *On altıncı Asır Sonuna Kadar Türk Saz Şiirleri* adlı kitabında, bu şiirin, Beyazıt II. zama-

10 Ömer Faruk Akün, “Şinasi'nin Bugüne Kadar Ele Geçmeyen Fatin Tezkiresi Baskısı”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1961 (31 Aralık), c. XI, s. 67–98.

11 Birol Emil, “Tanpınar'ın Eserlerinde Adları Geçen Garplı Sanat ve Fikir Adamları”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1963 (31 Aralık 1962), c. XII, s. 97–120.

12 Ömer Faruk Akün, “Abdülhak Hâmid'in Basılı Eserleri Hakkında Yeni Bilgiler”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1967 (1 Temmuz), c. XV, s. 107–159.

13 Berna Moran, “Batı Dillerine Çevrilen İlk Türk Şiiri”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1968 (1 Ekim), c. XVI, s. 35–40.

nında İstanbul'a gelen Spandouyn (Spandugino) tarafından istinsah edildiğini belirterek yanlışla düşüğünü ifade eden Moran, bu yanlışın sebebini de açıklar. Moran ayrıca, Fransızcaya ve İngilizceye çevrilmiş olan ikinci Türk şiirinin Eflâkî Dede'ye ait bir manzume olduğunu belirtir. 1639 tarihinde İstanbul'a gelmiş olan Du Loir adlı bir Fransız tarafından çevrilen şiir üzerinde duran Moran, şiirin Fransızca nesir çevirisini de verir. Moran, Du Loir'in şiiri yalnızca istinsah etmekle kalmadığını, baş kısmının makamını da nota ile tespit etmeye çalıştığını belirtir. Moran, XVII. yüzyıl İngiliz düşünürlerinden Sir Thomas Browne'un İngilizceye yaptığı çeviriyi de verir. Moran, Batı dünyasının tanıdığı ilk Türk şiirlerinin, yukarıda üzerinde durduğu bu iki şiir olduğunu ileri sürer.

"Sami Paşazade Sezai'nin Bitmemiş Bir Roman Müsveddesi: Konak".¹⁴ Samipaşazade Sezai'nin, hayatının son devresinde, 1934-1935 yıllarında 'Konak' adını vermeyi düşündüğü bir roman yazmaya başladığını ve tamamlayamadığı bu romandan ancak 32 sayfalık ve o zamana kadar yayımlanmamış bir müsveddenin bulunduğunu belirten yazar, kısaca bu romandan bahsettikten sonra roman müsveddesinin metnini verir.

"Türkçede Emile Zola Tercümelere ve Emile Zola Hakkında Yazılar Bibliyografyası (1885-1973)".¹⁵ Zola'dan bahseden yazar ve yazılar ile Zola'nın tesiri altındaki yazarlara değinilen yazıda, Zola'dan Türkçeye en çok çevrilen eserler üzerinde de durulur. Yazıda, 1885-1973 yılları arasında Zola'dan bahseden yazılar ve ondan yapılan tercümelelerin bibliyografyası verilir. Ancak yazarlar, bu bibliyografyanın tam olmak ve Zola hakkındaki bütün kayıtları ihtiva etmek iddiasından uzak olduğunu belirterek Zola hakkında araştırma yapacak olanlara, gözden geçirmeleri gereken yazılar hakkında tavsiyelerde bulunurlar.

"Ali Ekrem Bolayır'ın Yayımlanmamış Şiir ve Mektuplarından".¹⁶ Kısaca Ali Ekrem hakkında bilgi veren yazar, hocası Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan'ın, yayımlaması için kendisine verdiği Ali Ekrem'in bazı mektup ve şiirleriyle bir şiir defterinden bahseder. Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan'ın, Ali Ekrem'in şiirlerini kaydettiği bu defteri, merhumun kitaplarının toplu olarak bulunduğu Süleymaniye Kütüphanesi'ne vereceğine değinen yazar, bu defterdeki şiirlerin yayımlanmasını merhum hocasının bir vasiyeti olarak gördüğünü ifade ederek Farsça olan bir gazel dışındakileri bu yazıda verir.

"Hâlid Ziya Uşaklıgil'in Bilinmeyen Bir Eseri I-II".¹⁷ 1976 yıllarındaki kütüphane taramalarında, Atatürk Kitaplığı'nın bünyesinde bulunan Muallim Cevdet kitapları-

14 Güler Güven, "Sami Paşazade Sezai'nin Bitmemiş Bir Roman Müsveddesi: Konak", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1975 (31 Aralık 1973), c. XXI, s. 97-113.

15 İnci Enginün ve Zeynep Kerman, "Türkçede Emile Zola Tercümelere ve Emile Zola Hakkında Yazılar Bibliyografyası (1885-1973)", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1977 (1974-1976), c. XXII, s. 243-265.

16 İnci Enginün, "Ali Ekrem Bolayır'ın Yayımlanmamış Şiir ve Mektuplarından", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1986 (1980-1986), c. XXIV-XXV, s. 109-127.

17 Kâzım Yetiş, "Halid Ziya Uşaklıgil'in Bilinmeyen Bir Eseri I-II", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1997 (1994-1997), c. XXVII, s. 311-392 / 1998, c. XXVIII, s. 595-638.

nın arasında bulunduğu, üslûp üzerine taş baskı bir kitap üzerinde duran yazar, kitabın mahiyeti, ele alınan konular, örnekler vs. gibi özelliklerden hareketle bu kitabın hangi devreye ve kime ait olduğunu belirlemeye çalışır. Bu taş basması eseri, diğer edebiyat nazariyesi, belâgat kitapları ile karşılaştıran ve içeriği hakkında ayrıntılı bir inceleme yapan yazar, eserin Halit Ziya'ya ait olduğunu ortaya koyar. Yazar, Halit Ziya'nın, bir veya iki sene İzmir İdadisi'nde "Türk Edebiyatı" dersleri okuttuğunu, ders notlarını taş basması halinde bastırıldığını, bundan bir nüshanın da günümüze ulaştığını belirtir. Bu kitabın kütüphane fişlerinde olduğu gibi edebî sanatlarla ilgili değil, doğrudan yeni tarzda yazılmış ve üslûbu ele alan bir rhètorique veya edebiyat nazariyesi kitabı olduğunu ifade eden yazar, bu tek nüsha eseri ilim âlemine sunmakla, bu konudaki yeni bilgilerle eserin daha da tamamlanacağı görüşündedir. Yazının sonunda ise eserin tamamı verilir.

"Türk Edebiyatında Jules Verne Tercümelere".¹⁸ Yazının başında Türk Edebiyatındaki ilk tercümelere kısaca bahseden yazar, Jules Verne'in o devredeki önemine dikkat çeker. Yazar, Jules Verne'in eserlerini tercüme eden şahıslar, Jules Verne'in ve eserlerinin onlar üzerindeki etkileri üzerinde de durur. Daha sonra yazar, Jules Verne'den tercüme edilen ilk romanlar ve eserleri üzerinde gazetelerde yapılan münakaşalar hakkında bilgi verir. Ardından da, ayrıntılı bir şekilde 1915 yılına kadar gazete ve mecmualarda Jules Verne hakkında yayımlanan yazılar ele alınır. Yazının sonunda 1915 yılına kadar Türk Edebiyatında yapılmış Jules Verne tercümelerinin bir listesini veren yazar, takip ettiği yolu da kısaca belirtir.

"Millî Mücadele Dönemi Şiirlerinde İstanbul, Fetih ve Fatih".¹⁹ Yazar, millî mücadele yıllarında, daha önceki devrelerde meydana gelmiş edebiyattan ayrı, milletçe girişilen mücadeleyi dile getiren, savaşın dehşeti karşısında yazılmış, milletin giydiği 'ateşten gömleğin' yakıcılığını, her anı ile duyurmaya çalışan bir edebiyat meydana geldiğini, bu edebiyatın, milletçe girişilen var olma mücadelesinin edebiyatı olduğunu belirtir. Milletlerin zor zamanlarında tarihlerine yönelme, ondan güç alma konusuna değinen yazar, Türk edebiyatında bu anlamda tarih duygusunun ilk defa Namık Kemal ve Abdülhak Hâmid'de görüldüğünü, onları Muallim Naci'nin takip ettiğini belirtir. Millî mücadele yıllarında eser veren şair ve yazarlarımızın "vatan" kavramının taşıdığı anlama daha değişik bir boyut kazandırdığını ifade eden yazar bu anlamda İstanbul, fetih ve Fatih üzerine yazılmış şiirleri inceler.

"Servet-i Fünûn'a Kadar Tevfik Fikret ve Bilinmeyen Şiirleri".²⁰ Tevfik Fikret'in Servet-i Fünûn'a kadarki hayatının birçok bakımdan yanlış bilindiğini belgeler yardımcı-

18 M. Fatih Andı, "Türk Edebiyatında Jules Verne Tercümelere", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basımevi ve Film Merkezi, 1998, c. XXVIII, s. 243-261.

19 Necat Birinci, "Millî Mücadele Dönemi Şiirlerinde İstanbul, Fetih ve Fatih", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yaymevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 97-117.

20 Nuri Sağlam, "Servet-i Fünûn'a Kadar Tevfik Fikret ve Bilinmeyen Şiirleri", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yaymevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 403-444.

la ortaya koyan yazar, Fikret'in o güne kadar bilinmeyen 13 şiirini de yazının sonuna ilave eder.

“Mütareke ve Millî Mücadele Yılları Edebiyat Dergilerinde Sansür”.²¹ Mütareke ve Millî Mücadele Yılları İstanbul’unda dergiciliği en fazla zora sokan etkenlerden biri olan sansür olgusu üzerinde duran yazar, o dönemdeki sansür uygulaması hakkında ayrıntılı bilgi verir. Sansüre uğrayan dergi ve yazılarla ilgili bir tablo yapan yazar, dönemin edebiyat dergilerinde toplam 79 yazının sansürün müdahalesine uğradığını, bunlardan 12 tanesine yapılan müdahalenin yazının tamamen atılması şeklinde olduğunu gösterir. Yazar ayrıca, bir derginin yayımına bir süre ara verdiğini de ortaya koyar.

“Roman Yazarlarının Dile Getiremediği Duygular ve Sanatta Tedahül Meselesi Üzerine”.²² Yazar, roman yazarlarını merkez alarak bunların neyi nasıl ifade ettiğinden ziyade neleri nasıl anlatamadığına dikkat çekmek istediğini belirtir. Yazıda, roman yazarlarının sözlerine dayanılarak insanoğlunun his dünyasını dile getirmede kelimelelerin yetersiz kaldığı görüşü ortaya konulur. Romancıların dolaylı olarak da olsa kendi sanatlarından duydukları memnuniyetsizliği bildirmelerinin altı çizilerek, bu sanatçıların hangi vesilelerle şair, ressam ya da musikişinaslara özendiği incelenir. Ayrıca, roman yazarlarının gıptaıyla baktığı sanatkarların ‘ifade etme’ konusunda karşılaştığı zorluklar ve bunları aşmak için başvurulan yollar hakkında bilgiler yer alır.

Bibliyografya

Yeni Türk Edebiyatı Alanındaki Yazılar (Yıllara Göre)

Kaplan, Mehmet, “<Garamda>ki Felsefî ve İçtimai Fikirler”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Bürhaneddin Erenler Matbaası, 1946 (31 Aralık), c. I, sy. 3-4, s. 245-258.

Kaplan, Mehmet, “Şinasi’nin Türk Şiirinde Yaptığı Yenilik”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1948 (31 Aralık 1947), c. II, sy. 1-2, s. 21-42.

Kaplan, Mehmet, “O Belde’nin Tahlili”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1948 (31 Mayıs), c. II, sy. 3-4, s. 231-244.

Ergin, Muharrem, “Türk Dili ve Edebiyatını İlgilendiren Neşriyat”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1948 (31 Mayıs), c. II, sy. 3-4, s. 321-326.

21 Âlim Kahraman, “Mütareke ve Millî Mücadele Yılları Edebiyat Dergilerinde Sansür”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2004, c. XXXI, s. 205-215.

22 Şahmurat Arık, “Roman Yazarlarının Dile Getiremediği Duygular ve Sanatta Tedahül Meselesi Üzerine”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2005 (2004), c. XXXII, s. 17-46.

- Kaplan, Mehmet, "Tanzîr-i Telemak", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1948 (30 Kasım), c. III, sy. 1-2, s. 1-20.
- Batıman, Burhanettin, "Namık Kemal'in Bir Manzumesi ve Alman İdealizmi", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1948 (30 Kasım), c. III, sy. 1-2, s. 153-161.
- Van Tieghem, Philippe, "Edebiyat Tarihinde Usul Hakkında Bir Münakaşa", çev. Perin, Cevdet, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1948 (30 Kasım), c. III, sy. 1-2, s. 163-176.
- Batıman, Burhanettin, "Namık Kemal'de Deizm ve Humanizm", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1949 (31 Mart), c. III, sy. 3-4, s. 295-306.
- Van Tieghem, Philippe, "Edebiyat Tarihinde Yeni Usuller", çev. Perin, Cevdet, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1949 (31 Mart), c. III, sy. 3-4, s. 307-332.
- Kaplan, Mehmet, "Tabiat Karşısında Abdülhak Hâmid I", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1949 (31 Mart), c. III, sy. 3-4, s. 333-349.
- Siyavuşgil, Sabri Esat, "Psikoloji ve Edebiyat I", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1949 (31 Mart), c. III, sy. 3-4, s. 449-476.
- Kaplan, Mehmet, "Tabiat Karşısında Abdülhak Hâmid II", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Osman Yalçın Matbaası, 1951 (30 Haziran), c. IV, sy. 3, s. 167-187.
- Kaplan, Mehmet, "İki Destan ve İki İnsan Tipi", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Osman Yalçın Matbaası, 1952 (31 Mayıs), c. IV, sy. 4, s. 399-417.
- Kaplan, Mehmet, "Cenap Şehabettin'in Şiirlerinde Pitoresk", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Pulhan Matbaası, 1954 (31 Aralık 1953), c. V, s. 15-31.
- Kaplan, Mehmet, "Namık Kemal ve Fatih", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Bürhaneddin Erenler Matbaası, 1955 (31 Aralık 1954), c. VI, s. 71-82.
- Kaplan, Mehmet, "Cenab Şehabettin'in Şiirlerinde Ses ve Musiki", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Osman Yalçın Matbaası, 1956 (15 Şubat), c. VII, sy. 1-2, s. 45-60.
- Akün, Ömer Faruk, "Abdülhak Hâmid'in <Merkad-i Fatih Ziyaret> Manzumesi ve İçindeki Görüşler", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Osman Yalçın Matbaası, 1956 (15 Şubat), c. VII, sy. 1-2, s. 61-104.
- Kaplan, Mehmet, "Cenab Şehabettin ve Nesir Sanatı", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1958 (1 Kasım), c. VIII, s. 16-27.

- Moran, Berna, "İngiliz Edebiyatında Fatih Sultan Mehmed Hakkında Piyesler", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1958 (1 Kasım), c. VIII, s. 73-83.
- Ergin, Muharrem, "Türkoloji Bölümü Çalışmaları I", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1959 (1 Kasım), c. IX, s. 119-149.
- Ergin, Muharrem, "Türkoloji Bölümü Çalışmaları II Tez Çalışmaları", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Matbaası, 1960 (1 Eylül), c. X, s. 133-160.
- Kaplan, Mehmet, "Nâbi ve <Orta İnsan> Tipi", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1961 (31 Aralık), c. XI, s. 25-44.
- Akün, Ö. Faruk, "Şinasi'nin Bugüne Kadar Ele Geçmeyen Fatim Tezkiresi Baskısı", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1961 (31 Aralık), c. XI, s. 67-98.
- Ergin, Muharrem, "Türkoloji Bölümü Çalışmaları II: Tez Çalışmaları", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1961 (31 Aralık), c. XI, s. 109-128.
- Akün, Ö. Faruk, "Ahmet Hamdi Tanpınar", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1963 (31 Aralık 1962), c. XII, s. 1-32.
- Kaplan, Mehmet, "Bir Şairin Romanı: Huzur I, Şiir ve Roman", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1963 (31 Aralık 1962), c. XII, s. 33-86.
- Emil, Birol, "Tanpınar'ın Eserlerinde Adları Geçen Garplı Sanat ve Fikir Adamları", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1963 (31 Aralık 1962), c. XII, s. 97-120.
- Moran, Berna, "İlk İngiliz Gazetelerinde Türkiye Haberleri", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1963 (31 Aralık 1962), c. XII, s. 205-218.
- Tarlan, Ali Nihat, "Edebiyat ve İlim", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1965 (31 Aralık 1964), c. XIII, s. 7-11.
- Tarlan, Ali Nihat, "Edebiyat Tarihi Hakkında", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1965 (31 Aralık 1964), c. XIII, s. 12-18.
- Kaplan, Mehmet, "Bir Şairin Romanı: Huzur V Kompozisyon", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1965 (31 Aralık 1964), c. XIII, s. 29-42.
- Enginün, İnci, "Abdülhak Hâmid ve Sâmi Paşa Zâde Sezâi'nin Londra İntibaları", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1965 (31 Aralık 1964), c. XIII, s. 123-150.

- Spitzer, Leo, "Üslûb Tedkikleri Ve Muhtelif Memleketler", çev. F. Elpe, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1965 (31 Aralık 1964), c. XIII, s. 151-164.
- Eralp, H. Vehbi, "Vatan Şairi Yahya Kemal", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Matbaası, 1966 (1 Temmuz), c. XIV, s. 1-8.
- Ota, Saburo, "Mukayeseli Edebiyat Araştırmasında İstatistik Metodu", çev. Enginün, İnci, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Matbaası, 1966 (1 Temmuz), c. XIV, s. 53-62.
- Tarı, Gültekin, "Halide Edib ve Anadolu", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Matbaası, 1966 (1 Temmuz), c. XIV, s. 81-110.
- Enginün, İnci, "Abdülhak Hâmid'in Eserlerinde Grek ve Lâtin Mitolojisiyle İlgili Unsurlar", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Matbaası, 1966 (1 Temmuz), c. XIV, s. 111-122.
- Enginün, İnci, "Byron ve Hâmid'in Sardanapal Piyesleri Üzerinde Mukayeseli Bir Araştırma", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1967 (1 Temmuz), c. XV, s. 13-44.
- Eraslan, Kemal, "Duhter-i Hindu'da <Vahşet>", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1967 (1 Temmuz), c. XV, s. 45-54.
- Kaplan, Mehmet, "Hâmid ve Annesi", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1967 (1 Temmuz), c. XV, s. 55-70.
- Güven, Güler, "Abdülhak Hâmid'ten Sami Paşa Zade Sezayi'ye Mektuplar", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1967 (1 Temmuz), c. XV, s. 71-92.
- Taneriç, Özden, "Abdülhak Hâmid Hakkında Türkoloji Bölümü Tez Çalışmaları", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1967 (1 Temmuz), c. XV, s. 93-106.
- Akün, Ö. Faruk, "Abdülhak Hâmid'in Basılı Eserleri Hakkında Yeni Bilgiler", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1967 (1 Temmuz), c. XV, s. 107-159.
- Kaynak, İsmail, "Anna Karenina'nın Kahramanlarından Vronskiy ve Türkler", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1968 (1 Ekim), c. XVI, s. 11-22.
- Moran, Berna, "Batı Dillerine Çevrilen İlk Türk Şiiri", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1968 (1 Ekim), c. XVI, s. 35-40.
- Bâli, Muhan, "Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Tez Çalışmaları", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1968 (1 Ekim), c. XVI, s. 139-145.

- Eralp, H. Vehbi, “Ölümünün 10’uncu Yıldönümünde Yahya Kemal”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1969 (1 Ağustos), c. XVII, s. 29-32.
- Hacıeminoğlu, M. N. , “Tevfik Fikret’te Dil ve Üslûb”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1969 (1 Ağustos), c. XVII, s. 109-128.
- Hacıeminoğlu, M. N. , “Safahat’ın Dil ve Üslûbu”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1970 (1 Ağustos), c. XVIII, s. 81-112.
- Kaplan, Mehmet, “Mai ve Siyah Romanının Üslûbu Hakkında”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1971 (1 Ekim), c. XIX, s. 51-72.
- Kaynak, İsmail, “F. M. Dostoevskiy’de Bir Türk Tipi”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1971 (1 Ekim), c. XIX, s. 73-79.
- Enginün, İnci, “Mehmed Nâdir’in Shakespeare’den Yaptığı Tercümeleler”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1971 (1 Ekim), c. XIX, s. 81-118.
- Emil, Birol, “Mizancı Murad Bey’in Edebiyat ve Tenkide Dair Görüşleri”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1971 (1 Ekim), c. XIX, s. 119-143.
- Kaplan, Mehmet, “Yunus Emre’ye Göre Zaman-Hayat ve Varoluşun Manası”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1973 (31 Aralık 1972), c. XX, s. 11-26.
- Matei, Ion, “Ahmet Vefik Paşa’nın Rumenlerle Münasebeti”, çev. Zeynep Kerman, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1973 (31 Aralık 1972), c. XX, s. 49-91.
- Enginün, İnci, “Ateşten Gömlek Romanının İngilizce Tercümeleleri”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1973 (31 Aralık 1972), c. XX, s. 93-104.
- Eren, İsmail, “Reşat Nuri Güntekin’in Rusça, Sırpça ve Bulgarca’ya Çevrilen Eserlerinin Bibliyografyası”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1973 (31 Aralık 1972), c. XX, s. 185-192.
- Kaplan, Mehmet, “Yunus Emre’nin İnsan ve Ahlâk Görüşü”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1975 (31 Aralık 1973), c. XXI, s. 65-82.
- Güven, Güler, “Sami Paşazade Sezayi’nin Bitmemiş Bir Roman Müsveddesi: Konak”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1975 (31 Aralık 1973), c. XXI, s. 97-113.
- Enginün, İnci, “Halide Edib’in Profesör Arnold Toynbee’ye Yazdığı Bir Mektup”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1977 (1974-1976), c. XXII, s. 163-168.

- Okay, Orhan, "Ahmed Haşim'in Şiirlerinin Sembolizm Açısından Yorumu", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1977 (1974-1976), c. XXII, s. 191-203.
- Necatigil, Behçet, "Şiir ve Sanatı Üzerine Rıza Tevfik Bölükbaşı'nın Kendi Görüşleri", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1977 (1974-1976), c. XXII, s. 205-211.
- Kaynak, İsmail, "A. S. Puşkin'in <Erzurum Seyahatnamesi>nde Türkler ve Doğu Anadolu", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1977 (1974-1976), c. XXII, s. 229-241.
- Enginün, İnci ve Zeynep Kerman, "Türkçede Emile Zola Tercümelere ve Emile Zola Hakkında Yazılar Bibliyografyası (1885-1973)", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1977 (1974-1976), c. XXII, s. 243-265.
- Akün, Ö. F., "Nâmık Kemal İle Süleyman Paşa'nın Bağdad Sürgünlüğü Sırasında İlk Mektuplaşmaları", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1981 (1977-1979), c. XXIII, s. 1-36.
- Hacıeminoğlu, M. N., "Ziya Gökalp'te Turan Fikri", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1981 (1977-1979), c. XXIII, s. 215-227.
- Yetiş, Kâzım, "Türkiyat Enstitüsü Kütüphanesindeki Tezlerin Bibliyografyası I", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1981 (1977-1979), c. XXIII, s. 265-327.
- Enginün, İnci, "Ali Ekrem Bolayır'ın Yayımlanmamış Şiir ve Mektuplarından", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1986 (1980-1986), c. XXIV-XXV, s. 109-127.
- Ferrard, Christopher, "Recâ'izâde Mahmûd Ekrem's Ta'lîm-i Edebiyât And Its Contribution To Ottoman Literary Criticism. Part: 1", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1986 (1980-1986), c. XXIV-XXV, s. 215-233.
- Göçgün, Önder, "Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Romanlarında Divân Edebiyatı İle İlgili Unsurlar", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1986 (1980-1986), c. XXIV-XXV, s. 251-272.
- Kerman, Zeynep, "Hüseyin Rahmi ve Halid Ziya'da <Mürebbiye Meselesi>", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1986 (1980-1986), c. XXIV-XXV, s. 299-304.
- Andı, M. Fatih, "Tanzimat Sonrası Türk Şiirinde Nazım Şekli Olarak Gazel", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1993 (1986-1993), c. XXVI, s. 1-10.
- Kerman, Zeynep, "Süleyman Nazif'ten Oğluna Mektuplar", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1993 (1986-1993), c. XXVI, s. 263-288.

- Yetiş, Kâzım, "Türkiyat (Araştırmaları) Enstitüsü Kütüphanesi'ndeki Tezlerin Bibliyografyası, II", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1993 (1986-1993), c. XXVI, s. 317-350.
- Akay, Hasan, "Bir Şairin <Son Arzu>su", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1997 (1994-1997), c. XXVII, s. 1-21.
- Andı, M. Fatih, "Halid Ziya'nın Mensur Şiirleri, I", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1997 (1994-1997), c. XXVII, s. 23-45.
- Aşa, M. Emel, "İbrahim Abay Kunanbayoğlu'nun Edebî Çehresi", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1997 (1994-1997), c. XXVII, s. 47-60.
- Yetiş, Kâzım, "Hâlid Ziya Uşaklıgil'in Bilinmeyen Bir Eseri I-II", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1997 (1994-1997), c. XXVII, s. 311-392 ve c. XXVIII, s. 595-638.
- Andı, M. Fatih, "Türk Edebiyatında Jules Verne Tercümeleleri", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basımevi ve Film Merkezi, 1998, c. XXVIII, s. 65-80.
- Enginün, İnci, "Orhan Asena'nın Oyunları", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basımevi ve Film Merkezi, 1998, c. XXVIII, s. 243-261.
- Ercilasun, Bilge, "<Akın> Piyesi Üzerinde Bir Tahlil", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basımevi ve Film Merkezi, 1998, c. XXVIII, s. 275-288.
- Uçman, Abdullah, "Zerdüşt Münakaşası Üzerine", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basımevi ve Film Merkezi, 1998, c. XXVIII, s. 511-530.
- Yetiş, Kâzım, "Bilge Ercilasun, İkinci Meşrutiyet Devrinde Tenkit-I, Türkçü Tenkit, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Ankara 1995, X+336 s.", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basımevi ve Film Merkezi, 1998, c. XXVIII, s. 647-650.
- Andı, M. Fatih, "Müstecâbizâde İsmet'in Müntehab Rubâiyyât-ı Hayyâm Tercümeleleri Adlı Eseri", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basımevi ve Film Merkezi, 2000, c. XXIX, s. 1-12.
- Saraç, M. Yekta, "Şiir Tenkidine Dair Bir Örnek -Muallim Naci ve Muallim-", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basımevi ve Film Merkezi, 2000, c. XXIX, s. 245-261.
- Yetiş, Kâzım, "XVI. Yüzyıl Başında Yazılmış Bir Kavâid-i Şiiriyye Risalesi", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basımevi ve Film Merkezi, 2000, c. XXIX, s. 285-343.
- Akgün, Adnan, "Ebüzziya Tefvîk'in Mekteb-i Sanayi Müdürlüğünden Uzaklaştırılması Üzerine Bazı Değerlendirmeler", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi*

Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 7-27.

- Andı, M. Fatih, "Tevfik Fikret'in Şiirlerinde Olumsuz Bir Psikolojinin Yansıması Olarak Zehir Motifi", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 29-42.
- Arık, Şahmurat, "Ahmet Mithat Efendi'nin Romanlarında Kıyafet İlminin Tesirleri", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 43-60.
- Aydın, Ertuğrul, "Cumhuriyet Devri Türk Şiirinde Çay Motifi", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 61-86.
- Balcı, Yunus, "Tanzimat Romanında Modernleşme Tarzı Olarak Kahramanın 'Yabancılaşması' Meselesi", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 87-96.
- Birinci, Necat, "Millî Mücadele Dönemi Şiirlerinde İstanbul, Fetih ve Fatih", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 97-117.
- Buttanrı, Müzeyyen, "Fetih ve Fatih Konulu Tiyatro Eserlerinde Fatih'in Çocukluğu, Eğitimi, Çevresindeki Bilim ve Sanat Adamları", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 119-146.
- Kahraman, Âlim, "Yahya Kemal'in Bilinmeyen En Eski Şiirleri ve Şiirleri Üzerine Yazılan İlk Yazılar", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 235-250.
- Sâfi, İhsan, "Mehmet Âkif'in Hürriyete (İkinci Meşrutiyet'e) Bakışı", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 387-402.
- Sağlam, Nuri, "Servet-i Fünûn'a Kadar Tevfik Fikret ve Bilinmeyen Şiirleri", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 403-444.
- Uçman, Abdullah, "Rıza Tevfik'in Kaleminden Fecr-i Âti Akımı", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 559-580.
- Yetiş, Kâzım, "Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu İle İlgili Üç Romanda Bir Tıp", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 591-609.
- Kemik, Fatih, "Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi'nin I-XXX. Ciltlerinin Yazar ve Makale Adları Dizini", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İ.Ü. Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2003 (2001-2003), c. XXX, s. 631-673.

- Andı, M. Fatih, "Ahmet Hamdi Tanpınar'da Geleneksel Türk Süsleme Sanatlarından Birisi Olarak Hat Sanatı", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2004, c. XXXI, s. 7-16.
- Kahraman, Âlim, "Mütareke ve Millî Mücadele Yılları Edebiyat Dergilerinde Sansür", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2004, c. XXXI, s. 175-186.
- Narlı, Mehmet, "Orhan Kemal'in İstanbul Romanları (Popüler Romanın Suları)'nda Tema", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2004, c. XXXI, s. 205-215.
- Timur, Kemal, "Ahmet Mithat Efendi'nin 'Arnavutlar Solyotlar' Adlı Romanında Hızır-İlyas Günleri ve Nevruz Bayramı", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2004, c. XXXI, s. 337-343.
- Yetiş, Kâzım, "Garibnâmed'e Akıl", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2004, c. XXXI, s. 357-380.
- Karaca, İsmail, "Yahya Kemal-I (Hayatı): Kâzım Yetiş, İstanbul 1998, Yahya Kemal Enstitüsü Yayınları, 209 s.", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2004, c. XXXI, s. 381-383.
- Andı, M. Fatih, "Günümüz Türk Romanının Dili Üzerine Dikkatler", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2005 (2004), c. XXXII, s. 7-16.
- Arık, Şahmurat, "Roman Yazarlarının Dile Getiremediği Duygular ve Sanatta Tedahül Meselesi Üzerine", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2005 (2004), c. XXXII, s. 17-46.
- Sağlam, Nuri, "<Ben Deli Miyim?> Romanında 'Ahlâka Aykırı Neşriyat' Yaptığı Gerekçeyle Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Yargılanması", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2005 (2004), c. XXXII, s. 109-130.
- Sütçü, Tevfik, "Namık Kemal'in Vatan Yahut Silistresi'nin Tesirinde Bir Eser: <Tuna Yahut Zafer>", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2005 (2004), c. XXXII, s. 149-164.
- Taştan, Zeki, "Mustafa Kutlu'nun Rüzgârlı Pazarı'nda İnsanlar", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, 2005 (2004), c. XXXII, s. 165-183.

Periodical of the Turkish Language and Literature of the Istanbul University Faculty of Literature,

İsmail KARACA

Abstract

“Periodical of Istanbul University Faculty of Literature, Turkish Language and Literature”, is one of the most important scientific periodicals published since 1946. In 2005, the 32nd volume of the periodical was released. Currently, volume 33 is on press and articles are being collected for volume 34.

In this article, we first provided some brief information on the Istanbul University Faculty of Literature Turkish Language and Literature Department. We then moved on to the stylistic attributes of the periodical.

Glancing through all of its volumes, we realized that the articles on ‘New Turkish Literature’ and ‘Language’ outnumbered all others. Since the current issue deals with the “New Turkish Literature,” we examined all related articles. However, we limited ourselves to the examination of twenty original articles in order to fit them into the scope of our article. We presented the larger list of all articles on ‘New Turkish Literature’ in the ‘Bibliography’.

Key Words: Periodical of Turkish Language and Literature, Form, Content, New Turkish Literature, Original Articles.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi

İsmail KARACA

Özet

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, 1946 yılından bu yana yayımlanan önemli, ilmî dergilerden biridir. 2005 yılında derginin 32. cildi yayımlanmıştır. 33. cildi baskıda olan derginin 34. sayısı için yazılar toparlanmaktadır. Yazımızda, önce İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü ve bölüm dergisi hakkında kısaca bir bilgi verdik. Daha sonra, derginin şekil özelliklerinden bahsettik.

Bütün ciltlerini gözden geçirdiğimiz dergide, ‘Yeni Türk Edebiyatı’ ve ‘Dil’ sahasındaki yazıların sayısı diğerlerine göre daha fazladır. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*’nin bu sayısının konusu ‘Yeni Türk Edebiyatı’ olduğu için, biz de dergide yer alan Yeni Türk Edebiyatı sahasındaki bütün yazıları inceledik ancak, yazımızın hacmini aşmamak için, bu yazıların içinden seçtiğimiz yirmi orijinal yazıyı kısaca tanıttık. ‘Yeni Türk Edebiyatı’ alanındaki tüm yazıların listesini de ‘Bibliyografya’da verdik.

Anahtar Kelimeler: İ.Ü. Ed. Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, Şekil, Muhteva, Yeni Türk Edebiyatı, Orijinal Makaleler.

